

A tényleges tulajdonosi nyilvántartásról (AFAD törvény)

A 2021. évi XLIII. törvény (Afad-törvény) célja a pénzügyi és egyéb szolgáltatók azonosítási feladatához kapcsolódó adatszolgáltatási háttér megteremtése és működtetése a gazdasági és társadalmi élet szereplői tulajdoni viszonyainak átláthatóvá tételével.

A törvény hatálya az 1. §-ban felsorolt, Magyarország területén nyilvántartásba vett szervezetekre terjed ki, amelyeket a jogszabály **adatszolgáltatónak** nevez. A nyilvántartásba történő adatfeltöltés (adatmódosítás) a fizetési számlát vezető pénzforgalmi szolgáltatókon (számlavezetőkön) keresztül történik, a Pmt. szerinti ügyfél-átvilágítás, valamint adatmódosulás miatti frissítés alapján. A számlavezetők felé történő adatszolgáltatás azonban az adatszolgáltatók kötelezettsége és felelőssége.

A törvény rendelkezik arról, hogy a tényleges tulajdonosi nyilvántartás az adatszolgáltatók mely adatait tartalmazza, ilyen az adatszolgáltató nemzeti nyilvántartási száma, neve, székhelye, adószáma, cégjegyzékszáma, a tényleges tulajdonos neve, születési neve, állampolgársága, születési helye és ideje, valamint lakcíme, ennek hiányában tartózkodási helye. A tényleges tulajdonosi nyilvántartás nem minősül közhiteles hatósági nyilvántartásnak. Az adatszolgáltató felelőssége, hogy nyilvántartsa a tényleges tulajdonosaira vonatkozó adatokat és azokat naprakészen tartsa. **Az adatszolgáltató gondoskodik arról, hogy tényleges tulajdonos(ok) adatainak változása esetén tizenöt napon belül a megváltozott adatait rögzítse saját nyilvántartásában.**

A hatóság, az ügyészség, a bíróság és a felügyeletet ellátó szerv jelezheti a nyilvántartó szervnek, ha a tényleges tulajdonosi viszonyokat érintő érdemi eltérést észlel az általuk ismert és a tényleges tulajdonosi nyilvántartásban rögzített tényleges tulajdonosi adatok között.

Ha a szolgáltató – a számlavezető kivételével – a tényleges tulajdonosi nyilvántartásban tárolt adatoktól a tényleges tulajdonosi viszonyokat érintő érdemben eltérő adatot rögzít, akkor ezt 5 munkanapon belül jeleznie kell a nyilvántartó szervnek, azaz a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak. A szolgáltató a jelzésében közli az általa rögzített tényleges tulajdonosi adatokat és az adatrögzítés időpontját (eltérésjelzés).

Az eltérésjelzések a TT index (a tényleges tulajdonosi központi nyilvántartásban az adatszolgáltató tényleges tulajdonosi adatához rendelt, annak megbízhatósági szintjét jelző, 1–10 közötti értékű mutatószám) **értékének meghatározásakor bírnak relevanciával.** A hatóság, ügyészség, a bíróság és a felügyelet ellátó szerv jelzése 2 ponttal, a szolgáltató jelzése 1 ponttal csökkenti az érintett társaság TT indexét. Amennyiben a TT index mértéke 8 pont alá csökken, úgy az adatszolgáltató tényleges tulajdonosi adatai „bizonytalan” minősítést kapnak, ha 6 pont alá csökken, úgy az adatszolgáltató tényleges tulajdonosi adatai – a tájékoztató adatszolgáltató általi átvételét követő 60 nap eredménytelen elteltét követően – „megbízhatatlan” minősítést kapnak. Ha az adatszolgáltató tényleges tulajdonosi adatai alapján bizonytalan minősítést kap, a nyilvántartó szerv 5 munkanapon belül tájékoztatóban értesíti erről az adatszolgáltatót, valamint felhívja az adatszolgáltató figyelmét a tényleges tulajdonosi nyilvántartásban tárolt tényleges tulajdonosi adatok módosításának vagy megerősítésének lehetőségére. Amennyiben az adatszolgáltató megerősíti vagy módosítja a tényleges tulajdonosi adatait a számlavezetőjénél, a nyilvántartást vezető szerv a TT index értékét 10 pontra visszaállítja. A módosítás a tárgyható utolsó napját követő 5 napon belül frissül a rendszerben.

A megbízhatatlan minősítésű tényleges tulajdonosi adatokkal rendelkező adatszolgáltatót a szolgáltató a Pmt. szerinti ügyfél-átvilágítás kockázati szintjének meghatározásakor magas kockázati kategóriába sorolja, ezáltal a magas kockázati szintnek megfelelő ügyfél-átvilágítási intézkedéseket szükséges elvégezni az adatszolgáltatóval szemben. A nyilvántartó szerv közzététele alapján a szolgáltatónak a megbízhatatlan minősítésű tényleges tulajdonosi adatokkal rendelkező adatszolgáltatóval szemben meg kell tagadnia a négymillió-ötszázezer forintot elérő összegű ügylet teljesítését. Ha az adatszolgáltató megbízhatatlan minősítésű tényleges tulajdonosi adatokkal rendelkezik, a nyilvántartó szerv az adatszolgáltató meghatározott adatait és a megbízhatatlan minősítést a honlapján közzéteszi. Amennyiben az adatszolgáltató 180 napot meghaladó ideig bizonytalan minősítésű tényleges tulajdonosi adatokkal rendelkezik, a nyilvántartó szerv az adatszolgáltató meghatározott adatait és a bizonytalan minősítést a honlapján közzéteszi. A nyilvántartás az [Afad tv. szerinti bizonytalan és megbízhatatlan adatszolgáltatók - Nemzeti Adó- és Vámhivatal](#) menüpont alatt található.

Mit jelent az eltérésjelzés?

Az Afad-törvény lehetőséget biztosít mind a hatósági, mind a szolgáltatói körnek, hogy eltérésjelzést tegyenek abban az esetben, ha a tényleges tulajdonosi viszonyokat érintően érdemi eltérést észlelnek az általuk ismert és a tényleges tulajdonosi nyilvántartásban rögzített tényleges tulajdonosi adatok között (Afad-törvény 10-11. §).

Érdemben eltérőnek minősül, ha az eltérő adatok a tényleges tulajdonosok személyét, azonosító adatait vagy lakcím- vagy tartózkodásihely- adatait vagy a tényleges tulajdonosi érdekeltség jellegét érintik. Nem minősül érdemben eltérőnek az elírás vagy a nyilvántartott adatok olyan eltérése, amelynek nincs hatása a tényleges tulajdonosok azonosítására, a tényleges tulajdonosi viszonyok megállapítására.

Az eltérésjelzések megtételéhez a nyilvántartó szerv külön formanyomtatványt rendszeresített (TTNYELT).

A NAV honlapján a [NAV PEI - Nemzeti Adó- és Vámhivatal](#) menüpont alatt érhető el az eltérésjelzés megtételére rendszeresített formanyomtatvány.

Összetett, bonyolult tulajdonosi struktúra esetében, illetve, ha kétség merül fel a tényleges tulajdonos kilétével kapcsolatban a Szolgáltató ügyfelénél, a Szolgáltatónak a tényleges tulajdonosi nyilvántartásban el kell végezni az ügyfél vonatkozásában a lekérdezést. A tényleges tulajdonosi nyilvántartásból történő lekérdezés abban az esetben is szükséges, ha a Szolgáltató a tényleges tulajdonos(ok) adatait az ügyfél képviselője nyilatkoztatásának mellőzésével rögzíti.

További hasznos információk tematizáltan megtalálhatók a központi nyilvántartásokkal kapcsolatban a [Kérdések és válaszok - Nemzeti Adó- és Vámhivatal](#) oldalon.